

GFMS คืออะไร

โดย นางวันดี บุญยิ่ง

ผู้อำนวยการกองแผนงาน

คำว่า GFMS หลายๆ ท่าน อาจจะเคยได้ยินกันบ้างแล้ว และคงจะมีคำถามในใจบ้างว่า คืออะไร เกี่ยวข้องกับสถาบันฯ อย่างไร ใครต้องเกี่ยวข้องบ้าง และมีประโยชน์อย่างไร ถ้าหากท่านใดได้เข้าฟังการบรรยาย เมื่อวันที่ 27 กันยายน 2547 ก็จะตอบคำถามต่าง ๆ ได้บ้างแล้ว แต่ถ้าหากท่านใดไม่ได้เข้าฟังการบรรยาย ท่านสามารถเปิด website กองแผนงาน <http://www.kmitl.ac.th/plandiv> เพื่อศึกษาข้อมูลในเรื่องดังกล่าว หรืออ่านและทำความเข้าใจได้จากเนื้อหาที่จะสรุปให้ทุกท่านได้ทราบ ดังนี้

GFMS ย่อมาจาก Government Fiscal Management Information System ซึ่งรัฐบาลจะใช้ GFMS เป็นเครื่องมือในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานการคลังภาครัฐ และสามารถใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายการคลัง และปรับทิศทางเศรษฐกิจของประเทศได้อย่างทันที่

GFMS ได้ถูกออกแบบ จัดสร้างระบบบริหารงานการคลังภาครัฐของประเทศไทย อย่างสมบูรณ์แบบ ในด้านรายรับ รายจ่าย การกู้เงิน เงินคงคลัง บัญชีการเงินแบบเกณฑ์คงค้าง บัญชีสินทรัพย์ถาวร บัญชีต้นทุน บัญชีบริหาร แบบ Single Entry ซึ่งรวมถึงการจัดซื้อจัดจ้าง การจัดทำ การอนุมัติ การเบิกจ่าย การปรับปรุง และการติดตามการใช้งบประมาณที่เน้นการวัดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล แบบ Output – Outcome โดยเป็นการสร้างฐานข้อมูลกลางด้านการเงินการคลังภาครัฐ แบบ Matrix และ Online Real Time ซึ่งทุกส่วนราชการ เริ่มใช้งานระบบจริง ในวันที่ 1 ตุลาคม 2547

ระบบงาน GFMS ประกอบด้วย ระบบงานหลัก 2 ด้าน คือ

(1) ระบบด้านปฏิบัติการ (ใช้ Software SAP R/3) ประกอบด้วยระบบการบริหารงบประมาณ การรับ-จ่าย การติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ บัญชีแบบเกณฑ์คงค้าง บัญชีสินทรัพย์ถาวร บัญชีต้นทุน บัญชีบริหาร การจัดซื้อ-จัดจ้าง การบริหารเงินสด และเงินคงคลัง

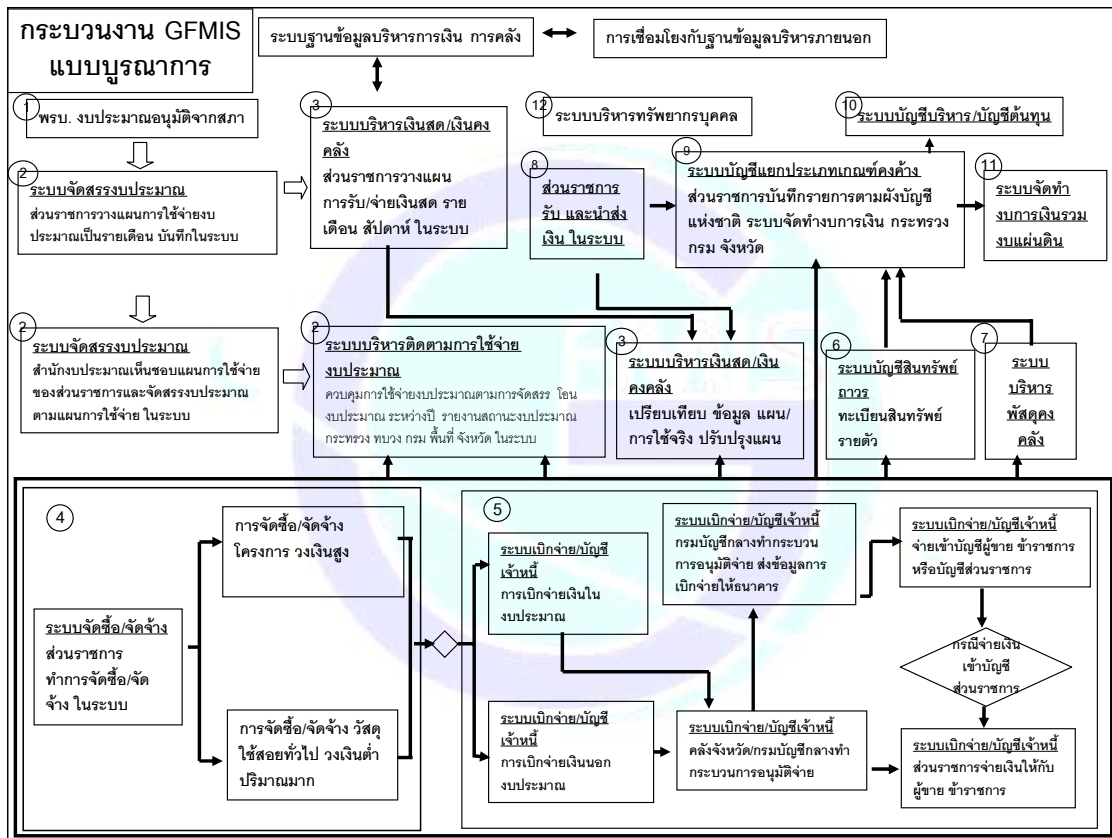
(2) ระบบข้อมูลเพื่อการบริหาร (ใช้ Software SAP BW) ประกอบด้วยข้อมูลเพื่อการบริหารด้านการเงินการคลัง สำหรับนายกรัฐมนตรียิ่งกล้าดับจนกระทั่งถึงระดับอธิบดี ผู้ว่าราชการจังหวัด CEO ผู้บริหารด้านการเงิน CFO แบบ Online Real Time และหลายมิติ

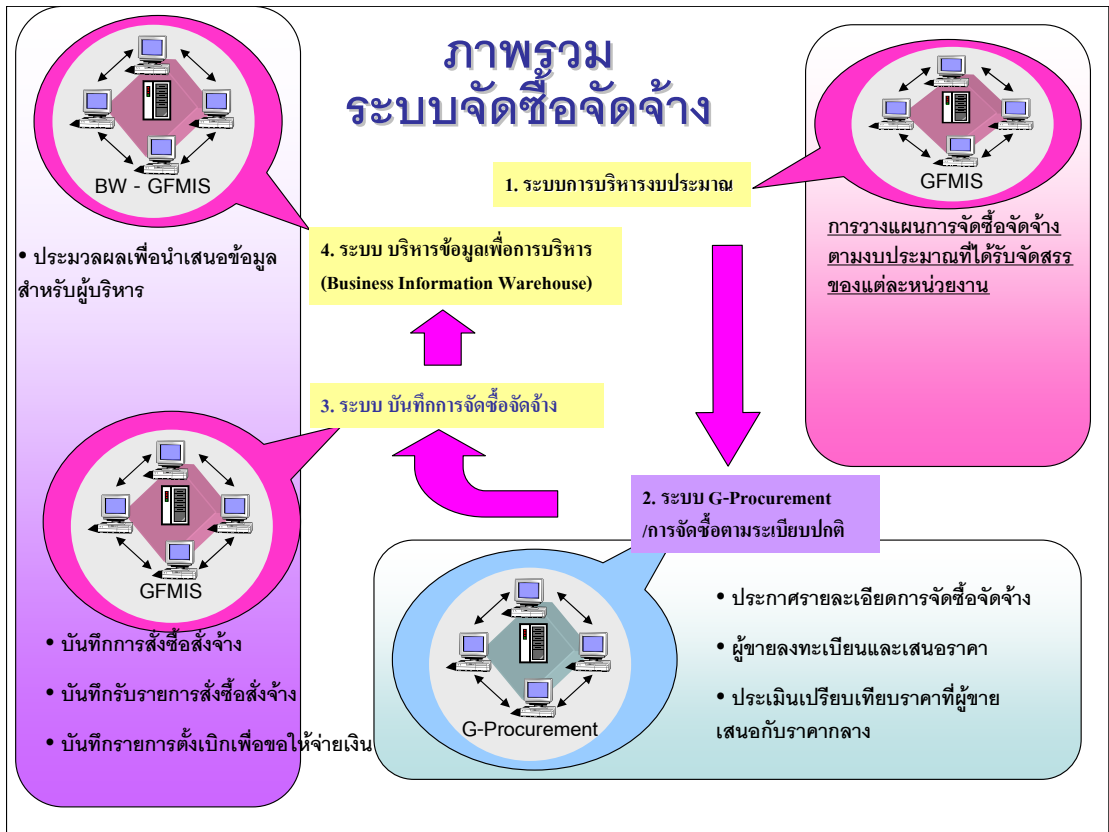
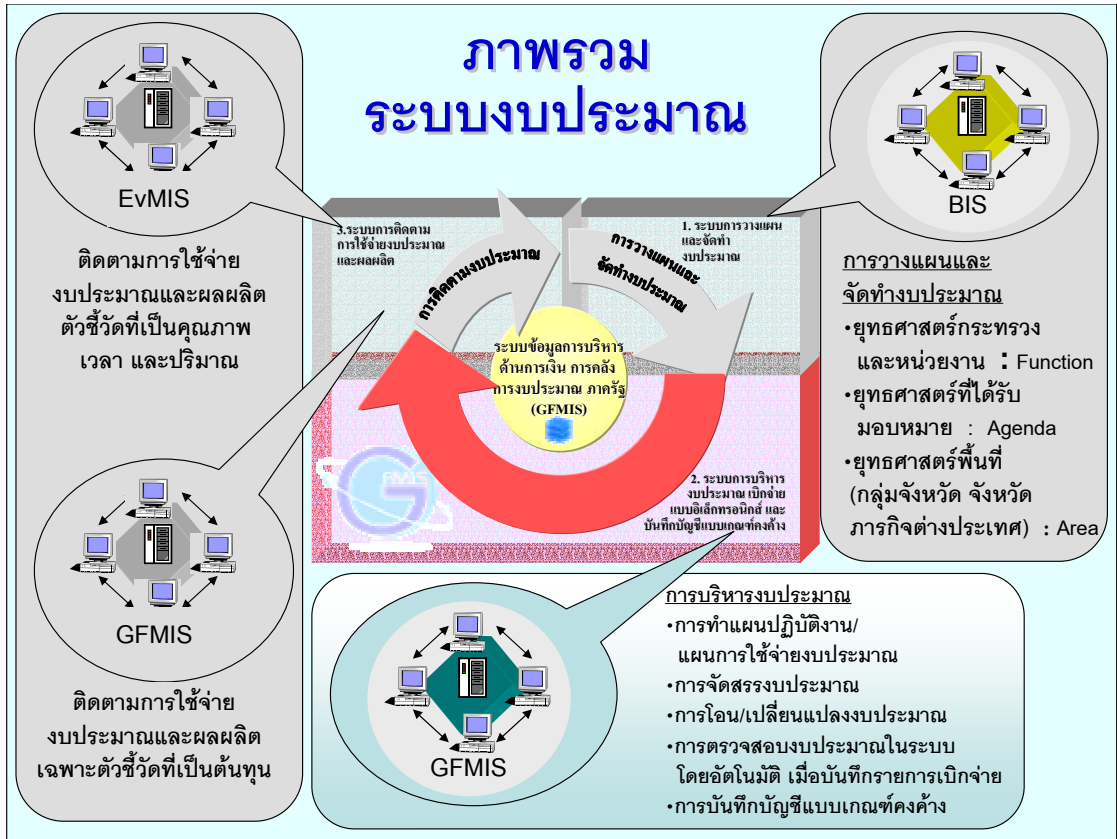
ระบบ GFMS จะครอบคลุม การบริหาร การใช้งบประมาณแผ่นดิน และเงินนอกงบประมาณ ที่ผ่านบัญชีเงินคงคลัง และไม่ผ่านบัญชีเงินคงคลังบางส่วน เฉพาะยอดเงินที่สามารถระบุ ติดตามและบันทึกรายการในระบบในปัจจุบันได้

การใช้งานในระบบ GFMS สามารถบันทึกข้อมูลและรับข้อมูลได้ 3 วิธี คือ

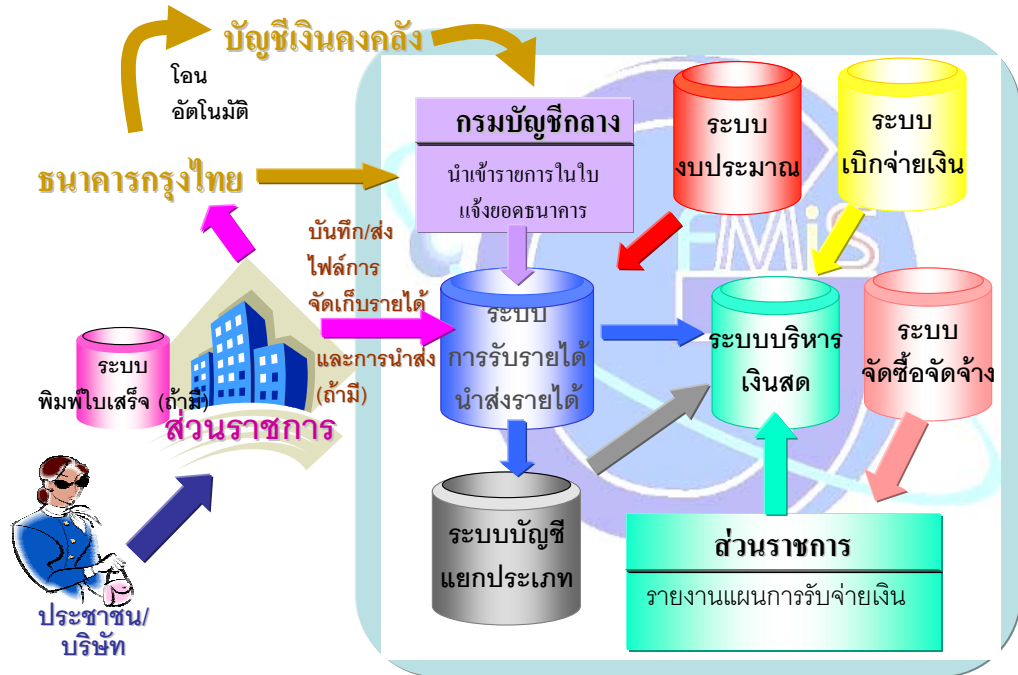
- 1) บันทึกโดยตรงเข้าระบบ SAP (Terminal GFMS) ที่ติดตั้งให้ส่วนราชการ
- 2) Load ผ่านเข้าระบบ ผ่านระบบ Web Excel Loader วิธีนี้สำหรับส่วนราชการที่ไม่ได้รับการจัดสรร Terminal GFMS ให้สามารถนำเข้าข้อมูลประเภทที่เกิดขึ้นประจำ เข้าสู่ระบบ GFMS จาก File Excel Format มาตรฐานที่โครงการสร้างขึ้นในแต่ละระบบงาน
- 3) Interface ข้อมูลเข้ามาจากระบบอื่น ซึ่งเป็นการรับข้อมูล Text File ที่ประมวลผลจากระบบบัญชีการเงินของส่วนราชการ (ที่มีระบบของตนเอง) มาบันทึกในระบบ GFMS

กระบวนการงาน GFMS แบบบูรณาการ

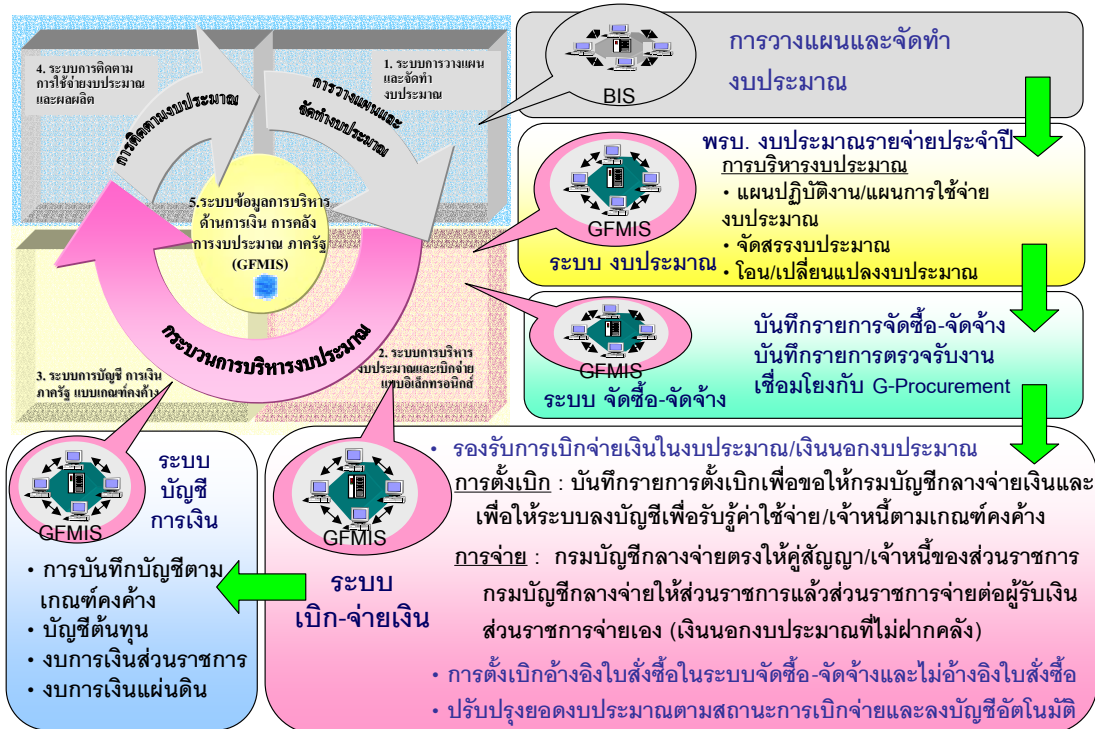

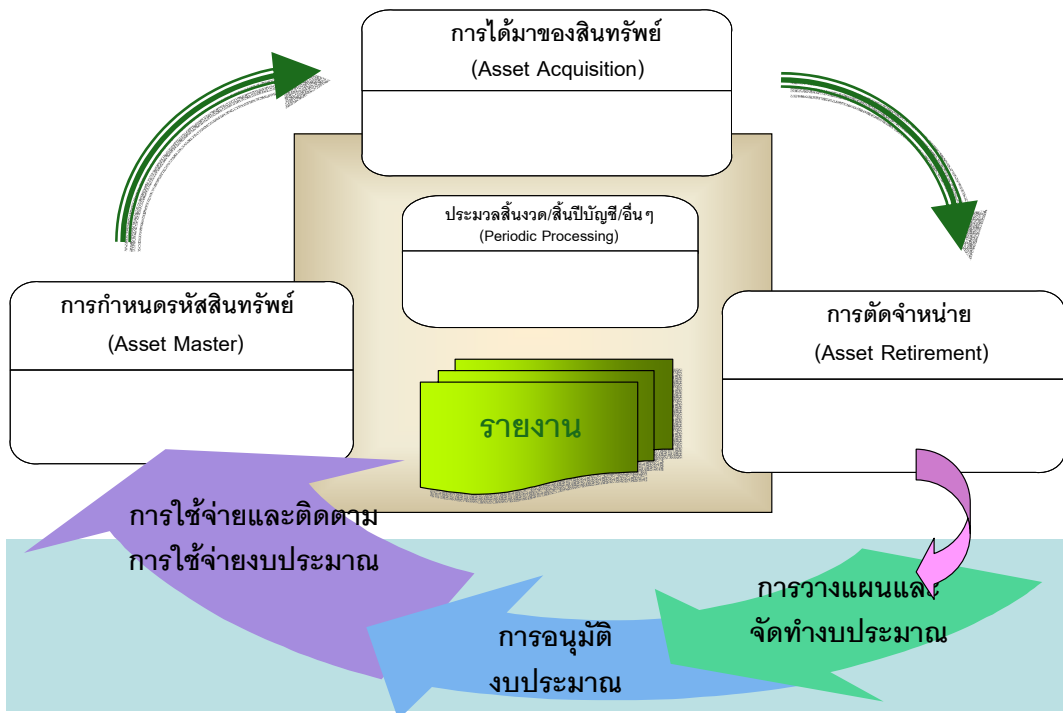
ภาพรวมการเชื่อมโยงระบบรับและนำส่ง

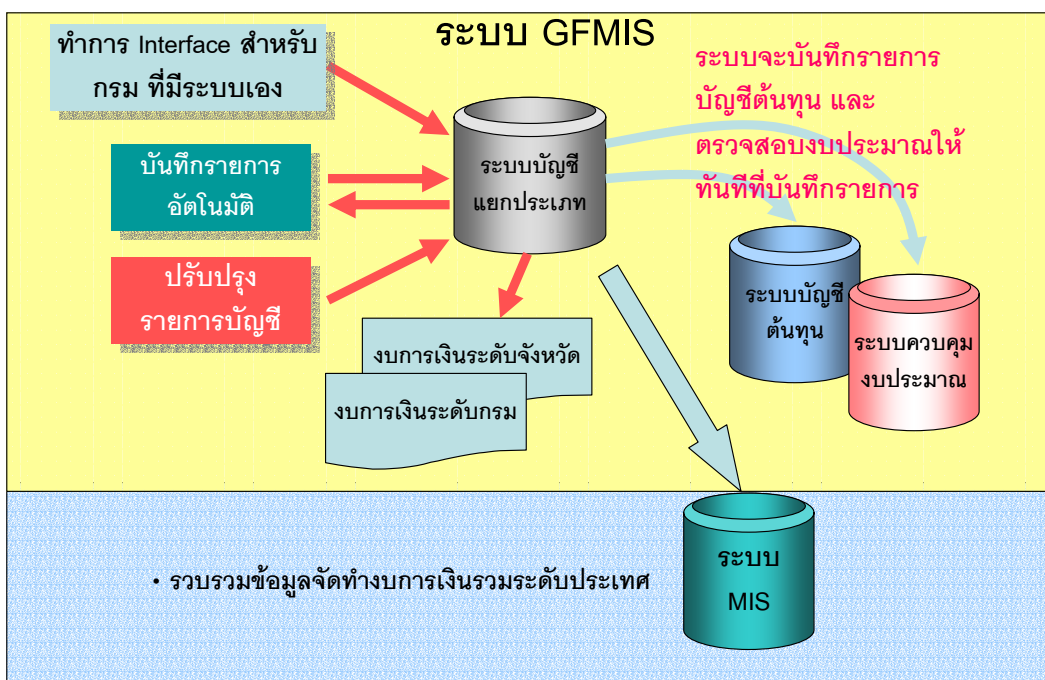
ภาพรวม ระบบเบิก-จ่ายเงิน GFMS

ภาพรวมระบบสินทรัพย์ถาวร (Fixed Asset)

ภาพรวมของระบบบัญชีแยกประเภท

จากแผนภาพกระบวนการดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า กระบวนการ GFMS เป็นระบบที่มีการบูรณาการ (Intergrated) เชื่อมโยงภายในแต่ละระบบงานอย่างสมบูรณ์ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ส่วนราชการต่าง ๆ สำนักงานประมาณ กรมบัญชีกลาง ธนาคารกรุงไทย จะนำข้อมูลที่รับผิดชอบเข้าสู่ระบบเพียงครั้งเดียว (Single Entry) และระบบจะบันทึกรายการที่เกี่ยวข้องให้อัตโนมัติ ในการปรับปรุงข้อมูลจะเป็นแบบทันทีทันใด (Online Real Time) ผู้ใช้และผู้บริหารทุกระดับ ตามสิทธิหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง (Authorization) สามารถเรียกดูรายงานตามรูปแบบได้หลายมิติ เช่น ตามรหัสโครงสร้างส่วนราชการ และพื้นที่ตามรหัสงบประมาณ ผลผลิต ผังบัญชี รหัสพัสดุ GPSC และรหัสผู้ขาย เพราะข้อมูลต่าง ๆ ที่บันทึกเข้าระบบจะถูกเก็บไว้ในฐานข้อมูลกลาง

จากการเชื่อมโยงข้อมูลทางการเงินของส่วนราชการต่างๆ ผู้นำประเทศ (นายกรัฐมนตรี) สามารถเรียกดูข้อมูลต่างๆ ของส่วนราชการ ตลอดจนสามารถเปรียบเทียบการดำเนินงานทางการเงินการคลังของแต่ละส่วนราชการ ได้ว่า ส่วนราชการใด ใช้จ่ายงบประมาณเป็นเงินเท่าใด เกิดความคุ้มค่า ประหยัดและมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด ดังนั้น ถ้าหากระบบ GFMS สามารถดำเนินงานได้อย่างสมบูรณ์ ผู้เขียนคิดว่า **หน่วยงานที่ควรปฏิบัติหน้าที่อย่างระมัดระวังในการจัดซื้อจัดจ้าง ได้แก่ หน่วยงานพัสดุของสถาบันฯ ทุกระดับ ที่ควรจะตระหนักในเรื่องนี้ และเร่งดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง ตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ** เพื่อมิให้เกิดผลกระทบที่จะตามมาในภายหลัง เนื่องจากระบบดังกล่าว ยังได้เชื่อมโยงกับข้อมูลในการรายงานติดตามผลการดำเนินงาน ผลการใช้จ่ายงบประมาณ และผลการจัดซื้อจัดจ้างด้วย ซึ่งในปีงบประมาณ 2548 สถาบันฯ จะต้องมีการวิเคราะห์และประเมินความสำเร็จในการใช้งบประมาณ เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณในปีถัดไปด้วย ตลอดจนจะมีการเปรียบเทียบราคาของพัสดุที่ส่วนราชการต่างหน่วยงานที่ได้จัดซื้อจัดจ้าง ในรายการเดียวกันว่า มีความแตกต่างกันมากน้อยเพียงใด

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า สถาบันฯ จะต้องดำเนินงานในระบบ GFMS ตามนโยบายที่รัฐบาลกำหนด โดยการดำเนินงานดังกล่าว จะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกหน่วยงาน และบุคลากรทุกฝ่าย/ทุกคน โดยเฉพาะผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องในการช่วยผลักดันและเร่งดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้สัมฤทธิ์ผล เพื่อนำไปสู่องค์กรที่มีการบริหารจัดการด้านการเงินการคลังที่มีประสิทธิภาพต่อไป

นอกจากนี้ ผู้เขียนได้เปรียบเทียบระหว่างการปฏิบัติงานและการดำเนินการในระบบเดิมและระบบใหม่ ของแต่ละระบบที่เกี่ยวข้องกับระบบ GFMS เพื่อให้ทุกท่านได้เห็นความแตกต่าง ดังนี้

การเปรียบเทียบระหว่างระบบเดิมและระบบใหม่

ระบบเดิม

ระบบใหม่ (GFMS)

1) ระบบงบประมาณ

- สำนักงานประมาณ จัดสรรงบประมาณ ในระบบ BIS - ส่วนราชการจัดทำแผนการปฏิบัติงาน แผนการใช้จ่ายงบประมาณ ใน สงป. 301 ส่งให้สำนักงานประมาณ - ส่วนราชการ รายงานการโอนงบประมาณ ตามแบบ ง. 241 ส่งให้กรมบัญชีกลาง สำนักงานประมาณ และ สตง. - ส่วนราชการ จัดทำผลการใช้จ่ายงบประมาณ ในสงป. 301 และ 302 ส่งให้สำนักงานประมาณ	- สำนักงานประมาณ จัดสรรงบประมาณ ในระบบ GFMS - ส่วนราชการ / สำนักงานประมาณ จัดทำ / ปรับปรุง แผนการปฏิบัติงาน แผนการใช้จ่ายงบประมาณ ในระบบ GFMS - ส่วนราชการ / สำนักงานประมาณ ขอโอน / อนุมัติ ในระบบ GFMS - ส่วนราชการ / สำนักงานประมาณ เรียกดูรายงานการ ติดตามผลการใช้จ่ายงบประมาณ ในระบบ GFMS

2) ระบบจัดซื้อจัดจ้าง

- บันทึกข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างในแฟ้มเอกสาร - แต่ละส่วนราชการกำหนดรหัสพัสดุ เพื่อใช้งานภายใน - ข้อมูลผู้ขายแยกจัดเก็บแต่ละส่วนราชการ	- บันทึกข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างในระบบอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งสามารถติดตามสถานะในการจัดซื้อจัดจ้างได้ทันที และเชื่อมโยงกับระบบที่เกี่ยวข้อง เช่น การตรวจสอบ และผูกพันงบประมาณโดยอัตโนมัติ ในขั้นตอนการ จัดทำใบ PO - บันทึกบัญชี และบันทึกการรับสินทรัพย์โดยอัตโนมัติ ในขั้นตอนการบันทึกทรัพย์สิน - บันทึกเจ้าหนี้ เพื่อทำการเบิกจ่ายเงินด้วยวิธี อิเล็กทรอนิกส์ - กำหนดมาตรฐานรหัสพัสดุ และบริการภาครัฐ หรือ GPSC (Government Products and Services Code) ใช้ทุกส่วนราชการ - ข้อมูลผู้ขายเป็นข้อมูลกลางที่ส่วนราชการใช้ร่วมกัน

3) ระบบเบิกจ่าย

- ส่วนราชการจ่ายตรงให้ผู้ขาย
- ส่วนราชการ จัดทำฎีกาเพื่อขอเบิกเงินจากกรมบัญชีกลาง
- ส่วนราชการเปิดบัญชีเงินฝากที่ ธ. แห่งประเทศไทย
- กรมบัญชีกลาง โอนเงินตามแผนการใช้จ่ายเงินให้สถาบันฯ
- กรมบัญชีกลางจ่ายตรงให้ผู้ขาย / คู่สัญญาของส่วนราชการ
- ส่วนราชการ บันทึกรายการตั้งเบิก เพื่อขอให้กรมบัญชีกลาง จ่ายเงินเข้าสู่ระบบ GFMS
- ตรวจสอบงบประมาณ และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเบิกจ่าย ณ จุดที่นำเข้าสู่ระบบ GFMS และบันทึกบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง
- ไม่มีการรับ-ส่ง เอกสาร ขอเบิกเงินระหว่างผู้เบิกกับกรมบัญชีกลาง
- ให้เปิดบัญชีเงินฝากกับ ธ.กรุงไทย
- ตั้งจ่ายเช็ค ธ.กรุงไทย ให้ผู้รับเงิน
- ไม่มีการโอนเงินให้ส่วนราชการตามแผนการใช้จ่ายเงิน แต่จ่ายตรง ให้กับผู้ขาย/คู่สัญญาของส่วนราชการ และในอนาคตรวมถึงการจ่ายเงินเดือนและค่าจ้างด้วย

4) ระบบสินทรัพย์ถาวร

- บันทึกแบบเกณฑ์เงินสด
- มีทะเบียนคุมแยกต่างหาก
- บันทึกแบบเกณฑ์คงค้าง
- บันทึกรายการในทะเบียนคุมให้อัต โนมัติ
- สามารถเรียกดูรายงานได้ตลอดเวลา

5) ระบบบัญชีแยกประเภท

- ผังบัญชีแตกต่างกันในแต่ละส่วนราชการ
- บันทึกข้อมูลเดียวกันหลายที่ เพื่อใช้งานภายใน
- งบทดลอง / งบการเงิน มีหลายหลาย
- คุมบการเงินได้เมื่อส่วนราชการส่งข้อมูล
- ผังบัญชีเหมือนกันทุกส่วนราชการ
- บันทึกข้อมูลครั้งเดียวจากระบบต้นทาง และเชื่อมโยงเข้าสู่ระบบบัญชีแยกประเภทโดยอัตโนมัติ
- เป็นรูปแบบมาตรฐานเดียวกัน
- คุมบการเงินได้ทันที โดยไม่ต้องรอข้อมูลจากส่วนราชการต้นทาง

ประโยชน์

1. ลดความซ้ำซ้อนในการบันทึกข้อมูล และลดขั้นตอน / ภาระในการจัดทำเอกสาร
2. ติดตามสถานการณ์เบิกจ่ายงบประมาณในระบบได้ทุกขั้นตอน
3. มีเครื่องมือในการจัดสรร / ติดตาม / บริหารงบประมาณ ภายในหน่วยงาน
4. ได้รับความสะดวกรวดเร็วในการเบิกจ่ายงบประมาณ ลดภาระการจ่ายเงิน
5. มีระบบเพื่อรองรับการบริหารต้นทุน โดยเฉพาะต้นทุนกิจกรรม เพื่อประเมินผลสำเร็จของผลผลิต และผลลัพธ์
6. สามารถเรียกดูข้อมูล รายงาน ในระบบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ถูกต้องและทันที เพื่อการตรวจสอบ

ในฉบับนี้ ผู้เขียนได้กล่าวถึง ข้อมูลในภาพรวมในโครงการ GFMS เพื่อให้ผู้อ่านได้ทราบและเข้าใจ หลักการต่าง ๆ ของระบบ GFMS ส่วนในฉบับหน้า จะกล่าวถึงวิธีการที่สถาบันฯ จะต้องบันทึกข้อมูลเข้าระบบ GFMS จะใช้วิธีอะไรในแต่ละระบบ และใครจะต้องเกี่ยวข้องบ้าง และจะเชื่อมโยงกับระบบงบประมาณ พัสดุ การเงิน และบัญชีกองทุน โดยเกณฑ์พึงรับ-พึงจ่าย ลักษณะ 3 มิติ อย่างไร โปรดติดตามในฉบับหน้า

แหล่งข้อมูล : จากเอกสารประชุมชี้แจงโครงการ GFMS